

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
सोमवार, दिनांक २१ मार्च, २०२२
(सकाळी १०.०० ते १०.४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

(बुधवार, दिनांक १६ मार्च, २०२२ रोजी दिवसाच्या कामकाज पत्रिकेवर दर्शविण्यात आलेल्या परंतु, पुढे ढकलण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक १ ते ३)

- (१) श्री. बळवंत वानखेडे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"विदर्भात तसेच अमरावती जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात सिंचनाचा अनुशेष असणे, अमरावती विभागातील अंदाजे १०० हुन अधिक लघु व मध्यम प्रकल्पांना पंतप्रधान पॅकेज अंतर्गत सन २००६ ते २००८ या काळात मान्यता प्रदान झालेली असणे, सदर मान्यता प्रदान करण्यात आलेले सिंचन प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्णत्वास जावे या हेतूने प्रकल्पाकरिता आवश्यक असणारी जमीन व घरे भूसंपादन कायदा १९८४ अन्वये संपादित न करता सरळ खरेदी पद्धतीने प्रत्यक्ष जमीन खरेदी केलेली असणे, सिंचन प्रकल्पात जमिनी गेलेल्या अनेक शेतकऱ्यांनी प्रशासनाला सहकार्य करून १२ हेक्टरहून अधिक प्रमाणात जमिनी शासनास हस्तांतरित केलेल्या असणे, परंतु जमिनी संपादित केलेल्या असताना प्रत्यक्ष वाटाघाटी न होणे, ग्रामपंचायतीस विश्वासात न घेणे, कुठलीही पूर्वसूचना न देणे, संमतीपत्र वा खरेदी खताचा मसुदा न करणे, त्यास कायदेशीर अनुमती न घेणे, शासनाकडून मार्गदर्शक तत्वे न मागवणे, पुनर्वसन अनुदानाकरिता सूचना न देणे, अनुमती न देणे, खरेदीखत मसुद्यास शेतकऱ्यांची मान्यता न घेणे, अशा अनेक प्रकारच्या त्रुट्या अलीकडच्या काळात दृष्टीक्षेपात येणे, भूसंपादन पुनर्वसन पुनःस्थापना अधिनियम २०१३ हा कायदा मंजूर होऊन दिनांक १ जानेवारी, २०१४ रोजी अंमलात आलेला असणे, एकाच प्रकल्पावर सरळ खरेदी करण्यात आलेल्या शेतकऱ्याला रु.८०,०००/- प्रती एकर ते २ लक्ष प्रती एकर एवढा मोबदला देण्यात

आलेला असणे, परंतु ज्या शेतकऱ्यांनी सरळ खरेदीस विरोध करून अन्य मार्गाने खरेदी केल्याने त्यांना १२ ते १४ लक्ष प्रती एकर एवढा मोबदला दिलेला असणे, याबाबत वारंवार विविध प्रकल्पग्रस्त संघर्ष समित्यांमार्फत विविध प्रकारे शासनाला न्याय देण्याची मागणी केलेली असणे, परंतु अद्यापपर्यंत सदर प्रकल्पग्रस्तांना न्याय मिळालेला नसल्याने प्रकल्पग्रस्तांच्या विविध मागण्या निकाली काढण्यासाठी विदर्भ बळीराजा प्रकल्पग्रस्त संघर्ष समितीच्या नेतृत्वात जिल्हाधिकारी अमरावती यांच्या कार्यालयासमोर प्रकल्पग्रस्तांचे दिनांक ४ मार्च, २०२२ पासून अनिश्चित काळाकरिता प्राणांतिक महाउपोषण सुरु असणे, परंतु अद्यापही सदर प्रकरणी तोडगा न निघाल्याने प्रकल्पग्रस्तांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (२) सर्वश्री. अभिमन्यु पवार, देवेंद्र फडणवीस, अॅड. राहूल कुल, श्री. जयकुमार गोरे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे कृषी मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी (PM KISAN) या योजनेच्या कामकाजावर तहसिलदार व नायब तहसिलदार संघटना, महाराष्ट्र राज्य व महाराष्ट्र राज्य तलाठी संघ यांनी सन २०२१ मध्ये बहिष्कार घातला असणे, सदरील योजनेतील अनेक शेतकऱ्यांच्या त्रुटीची पूर्तता होत नसल्याने अनेक शेतकरी या योजनेच्या मंजुरीपासून तसेच नियमित मिळत असलेल्या मदतीपासून वंचित राहत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये निदर्शनास येणे, सदर योजनेचे महसूल विभागाच्या पातळीवरील १००% कामकाज पूर्ण झाल्याने सदरील योजना तांत्रिक अडचणीसंदर्भात कामे व योजना राबविण्याबाबतची कार्यवाही कृषी विभागाने करावी अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य तलाठी व पटवारी मंडळ यांनी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडे माहे सप्टेंबर, २०२१ मध्ये निवेदनाद्वारे केली असणे, मा.कृषी मंत्री महोदय यांनी सदरील योजना कृषी विभागांमार्फत राबविली जाईल अशी घोषणा करणे, महसूल विभागाने सदरील कामकाजावर बहिष्कार घातला असल्याने व ही वेबसाईट बंद असल्याने शेतकऱ्यांची त्रुटी पूर्तता होत नसल्याने तसेच शेतकऱ्यांना त्यांच्या खात्यात मदत जमा होत नसल्याने शेतकरी तहसील कार्यालयात खेटे मारत असणे, महसूल विभागाकडून त्यांच्या प्रश्नांची दखल घेतली जात नसणे, राज्यातील अनेक शेतकरी या योजनेपासून वंचित असणे, नगरपालिका, महानगरपालिका व नगरपंचायत मधील रहिवाशी शेतकरी या योजनेपासून वंचित असणे, परिणामी शेतकरी वर्गात तीव्र असंतोष व चिडीची भावना निर्माण होणे, सदरील योजना सक्षमरित्या राबविण्यासाठी या योजनेसाठी राज्य शासनाने पूर्णवेळ अधिकारी व कर्मचारी नियुक्त करून सदरील योजनेत राज्यातील सर्व शेतकऱ्यांचा समावेश करण्याबाबत व त्यांच्या त्रुटीची पूर्तता करण्याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) श्री. नामदेव ससाणे, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"सन २०२०-२१ उमरखेड, महागांव, पुसद, शेंबाळपिंपरी (जि.यवतमाळ) या विभागात ऊसाची लागवड मोठ्या प्रमाणात होणे, शासनाने वसंत सहकारी साखर कारखाना मर्या.पुसद भाडे तत्वावर न देणे, नॅचरल शुगर अँड अलाईड इंडस्ट्रीजने सवनागुंज हा कारखाना घेतल्याने कारखान्याची क्षमता वाढवूनसुध्दा ऊस गाळपास न जाणे, शेतकऱ्यांच्या ऊसाचा गाळपास जाणीवपूर्वक विलंब लावून आर्थिक कोंडी करण्यात येणे, नोंदी असलेल्या शेतकऱ्यांचा ऊस सुध्दा १७-१८ महिने गाळपास न जाणे, शेती विभाग, नॅचरल शुगर अँड अलाईड इंडस्ट्रीज व इतर जवळ असलेले साखर कारखाने यांचे शेतकरी अधिकाऱ्यांच्या जाचास कंटाळून चिंतातूर होणे, आर्थिक संकट शेतकऱ्यांसमोर उभे ठाकल्याने माहे नोव्हेंबर-डिसेंबरचा ऊस अद्यापपर्यंत न गेल्याने शेतकरी आत्महत्येस प्रवृत्त होणे, उमरखेड, महागांव, पुसद, शेंबाळपिंपरी, हदगाव, हिमायतनगर या विभागात यावर्षी एकूण १२ लाख टन पेक्षा जास्त गाळप होण्यासाठी शेतकऱ्यांनी मोठ्या प्रमाणात ऊसाची लागवड केल्याने व ऊस गाळपास न गेल्याने आर्थिक संकट उभे ठाकल्याने वसंत सहकारी साखर कारखाना जो मागील ५ वर्षापासून बंद आहे तो तात्काळ भाडेतत्वावर देणे आवश्यक असतांनाही शासनाकडून व साखर संचालकाकडून याबाबतची माहिती न घेतल्याने शेतकऱ्यांवर ओढवलेले आसमानी संकट, डेक्कन शुगर कारखाना मांगुळ, नॅचरल शुगर अँड अलाईड इंडस्ट्रीज, मौजे वाकोडी येथील कारखाना हे ऊस नेत असतांनासुध्दा या भागातील शेतकऱ्यांवर ऊस शेतात उभी राहण्याची निर्माण झालेली भिती, एकरी १०,००० रुपयांचा ऊस तोडणीसाठी मागणी करणे, वाहनचालकाला प्रती ट्रीप १००० रुपयांची मागणी करणे व नोंद केलेला ऊस सुध्दा १६, १७, १८ महिन्यांपासून आणलेला नसल्याने शेतकऱ्यांसमोर उभे राहिलेले सुलतानी संकट, स्व.सुधाकरराव नाईक सहकारी साखर कारखाना या कारखान्याच्या बैलगाडी सेंटरमध्ये व जवळच्या २० कि.मी. च्या आत ४-४ कोयत्यांच्या टोळ्या बसवून शेतकऱ्यांची पिळवणूक करणे, याबाबीकडे शासनाचे व साखर संचालक, पुणे यांचे होत असलेले दुर्लक्ष, याकरिता उमरखेड, महागांव, हदगांव, पुसद, हिमायतनगर या तालुक्यात अंदाजे १२ लाख मेट्रीक टनापेक्षा जास्त ऊस शेतकऱ्यांच्या शेतात उभा असून या ऊसाचा शेवटचा धांडा संबंधित साखर कारखान्याने नेईपर्यंत कारखाने बंद करणार नाही, असे आदेश साखर संचालक यांना देण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (४) सर्वश्री. जयकुमार गोरे, अभिमन्यु पवार, अॅड राहूल कुल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“गुरुवर्य कै. लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजना, जिहे-कठापूर, सातारा या प्रकल्पामुळे माण व खटाव तालुक्यातील दुष्काळी भागातील शेतकऱ्यांना लाभ होणार असणे, या योजनेमुळे माण व खटाव तालुक्यातील २७५०० हजार हेक्टर क्षेत्र ओलीताखाली येऊन दुष्काळी तालुक्यातील शेतकऱ्यांना फायदा होणार असणे, त्यासाठी सुमारे ७०० कोटी रुपये इतका खर्च अपेक्षित असणे, सदरचा प्रकल्प दुष्काळी भागातील असल्याने राज्य शासन हा प्रकल्प कधीपर्यंत पुर्ण करणार व त्यास कसा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार याबाबत काहीही नियोजन सरकारने जाहीर केलेले नसणे, याबाबतची वर्षनिहाय आकडेवारी देण्याची आवश्यकता असणे, तसेच प्रकल्प पुर्ण करणेसाठी कालबद्ध कार्यक्रम हाती घेण्याची आवश्यकता असून यामुळे माण व खटाव तालुक्यातील जनतेला दिलासा मिळणार असून, या कामांची उर्वरित निविदा काढण्यात अक्षम्य दिरंगाई होत असून त्वरीत निविदा काढण्याची आवश्यकता असणे, या योजनेचा प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेमध्ये समावेश करणेचा प्रस्ताव प्रलंबित असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

- (५) श्री. संतोष बांगर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

“हिंगोली जिल्हयातील सिंचनाचा अनुशेष भरून काढणे व इतर मागण्यांकरिता दिनांक २ जानेवारी, २०२२ रोजीपासून हिंगोली जिल्हा सिंचन संघर्ष समितीतर्फे तहसिल कार्यालय, कळमनुरी येथे ट्रॅक्टर मोर्चा व इसापूर धरणाच्या उजव्या कालव्याचे गेट बंद आंदोलन सुरु असणे, जिल्हयात अनेक सिंचन योजना प्रस्तावित असूनही त्यावर अदयाप अंमलबजावणी होत नसल्याचे निदर्शनास येणे, याउलट हिंगोली जवळील मौ.खरबी या गावाजवळ कयाधू नदीवर बॅरेज बांधून येथून इसापूर धरणात पाणी वळविण्याचा शासनाचा असलेला घाट, जिल्हयातील कयाधू नदी ही एकमेव जिवंत नदी असून हिंगोली जिल्हयाची जीवनरेखा असलेल्या या कयाधू नदीचे पाणी वळविल्यास जिल्हयातील कयाधू नदी काठावरील संपूर्ण भागाचे अक्षरशः वाळवंट होण्याची निर्माण झालेली भिती, कयाधू नदी ही पुराचे पाणी आल्यावर भरलेली असते नाहीतर ती कोरडी पडत असल्याने खरबीचा बंधारा झाल्यास परिसरातील गावांना पिण्याकरिता पाणी सुध्दा मिळणे शक्य होणार नसल्याची वस्तुस्थिती असणे, याकरिता जिल्हा सिंचन संघर्ष समितीने प्रस्तावित बॅरेजला मान्यता देऊ नये याकरीता मागणी करणे, सदरहू समितीने हिंगोली जिल्हयातील सिंचनाचा अनुशेष भरून काढण्याच्या दृष्टीने संबंधित विभागाकडे केलेला पत्रव्यवहार, याकडे शासनाचे जाणीवपूर्वक होत असलेले दुर्लक्ष, याकरिता हिंगोली जिल्हा सिंचन संघर्ष समितीने केलेले आंदोलन, याकडे शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून शासन स्तरावर तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

- (६) श्रीमती विद्या ठाकूर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"गोरेगाव पश्चिम येथील म्हाडाच्या मोतीलाल नगर क्र. १, २ व ३ या वसाहतींचा विकास राज्य शासनामार्फत करण्यात येणार असून तेथील रहिवाशांना याबाबत विश्वासात न घेणे, त्यांच्या संपूर्ण परवानगी शिवाय त्याठिकाणी म्हाडा अधिकाऱ्यांमार्फत जबरदस्तीने सर्व्हे करण्यात येणे, त्याला स्थानिकांनी तीव्र विरोध करणे, म्हाडाने न्यायालयात प्रतिज्ञापत्र सादर करून या वसाहतींचा पुनर्विकास म्हाडाला स्वतः करणे शक्य नसल्याचे सांगणे, विकासकाची नेमणूक करण्याकरिता निविदा प्रक्रिया राबविणे, यामुळे स्थानिक नागरिकांमध्ये असंतोषाचे वातावरण निर्माण होणे, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (७) श्री. कैलास गोरंट्याल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-

"ओशिवरा, अंधेरी (पश्चिम), मुंबई येथील सी.टी.एस. नं. २६ पै., ३४ पै., ३६ पै., ३७ पै., ३८ पै., ३९ पै., ४० पै., ४२ पै. व ४३ पै. येथील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेअंतर्गत मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने वाढीव चटईक्षेत्राचा घोटाळा केला असल्याची बाब माहे, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास येणे, मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने उक्त ठिकाणचे वाढीव चटईक्षेत्र आपल्या सहभागीदाराच्या मे. हौसिंग डेव्हलपमेंट अँड इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. (एच.डी.आय.एल.) या कंपनीच्या बांद्रा येथील पथ्थरनगर को. ऑप. हौसिंग सोसायटीच्या झोपडपट्टी पुनर्वसन वापराकरिता विकलेला असणे, मे. हौसिंग डेव्हलपमेंट अँड इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. (एच.डी.आय.एल.) या कंपनीने या वाढीव चटईक्षेत्राचा वापर आपल्या बांद्रा येथील पथ्थरनगर को. ऑप. हौसिंग सोसायटीच्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेकरिता केलेला असणे, वाढीव चटईक्षेत्र एकदा एका ठिकाणी वापरल्यानंतर तो अन्यत्र वापरता येत नसतांना मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने तोच वाढीव चटईक्षेत्र पुन्हा ओशिवरा येथील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेकरिता वापरलेला असणे, या सर्व प्रकारामध्ये मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने अनेक अनियमितता केली असून या सर्व अनियमितेमध्ये झोपडपट्टी पुनर्वसन विभागातील अधिकारी व कर्मचारी गुंतलेले असून त्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात आर्थिक देवाण-घेवाण झालेली असणे, मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने उपरोक्त ठिकाणी बांधलेल्या इमारती या मूळ नकाशाप्रमाणे न बांधता त्यामध्ये अनधिकृत बांधकामे केलेली असणे, या अनधिकृत बांधकामांची महानगरपालिकेच्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसोबत आर्थिक

व्यवहार करुन विविध ना हरकत प्रमाणपत्र मिळविलेली असणे, मूळ नकाशाप्रमाणे बांधकाम न केल्यामुळे स्थानिक नागरिकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत असल्याने त्यांच्यात पसरलेला तीव्र स्वरुपाचा असंतोष व संतापाची भावना, परिणामी मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनीने त्यांच्या अन्यत्र सुरु असलेल्या प्रकल्पामध्ये कोणत्याही प्रकारची अनियमितता करु नये याकरिता त्यांच्याकडील सर्व प्रकल्प काढून घेऊन अन्य विकासकाला हे प्रकल्प देण्याबाबत तसेच मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनी व विकासकाने वाढीव चटईक्षेत्रामध्ये केलेल्या अफरातफरीची मा.उच्च न्यायालयाच्या सेवानिवृत्त न्यायाधिशामार्फत चौकशी करुन नियमानुसार दंड आकारणी करण्याबाबत आणि झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण आणि बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतील ज्या ज्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनी मे. लष्करीया कन्स्ट्रक्शन प्रा.लि. या कंपनी वा विकासकाला केलेल्या मदतीबाबत त्यांच्यावर कडक कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबतची शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(८) श्री. रवि राणा, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे नगरविकास मंत्र्याचे लक्ष वेधतील :-

"मौजे घोडबंदर सर्व्हे नं. ७२/२, ७३/१, २, ३, ४ या भागातील मिरा-भाईंदर महानगरपालिका क्षेत्रातील गौरव एनक्लेव को-ऑप. हौ. या सोसायटीमध्ये राहणाऱ्या २३३ सदनिका/गाळेधारक व त्यामध्ये वास्तव्य करणारे जवळ जवळ ३००० नागरिक यांना सदर इमारत धोकादायक दाखवून तिचा पुनर्विकास करण्यासाठी महानगरपालिकेकडून रवि डेव्हलपर्स या विकासकास दिला जाणे व इमारतीतील रहिवाशांना जबरदस्तीने सदनिका खाली करण्यास भाग पाडणे, सदर सोसायटीमधील सर्व रहिवाशांना घर व दुकाने देण्याचे आश्वासन देऊन देखिल अद्याप सदर प्रकल्प अर्धवट स्वरुपात असणे, जवळपास ७ वर्ष इतक्या कालावधीत रहिवाशांना रवी डेव्हलपर्स यांनी केलेल्या करारानुसार भाडे सुध्दा न देणे, सन २०१३ ते आजपर्यंत सदर इमारतीचे बांधकाम अपूर्ण स्वरुपात असणे, स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी महानगरपालिकेकडे याबाबत चौकशी करणे, मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेकडून देण्यात आलेली सदर बांधकामाची परवानगी वारंवार रद्द होणे, परिणामी सदर इमारतीतील रहिवाशांचे भविष्य अंधःकारमय होणे, सदर विकासकाने रहिवाशांची केलेली फसवणूक लक्षात घेता त्यांच्यावर कडक कारवाई करुन गौरव एनक्लेव को-ऑ.सो. या इमारतीतील रहिवाशांना न्याय मिळण्याबाबत होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

(अ) तारांकित प्रश्न

(ब) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी क्रमांक ७६ ते ९० सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : शोक प्रस्ताव -

श्री. शंकरराव गेणूजी कोल्हे, माजी वि.स.स. व माजी मंत्री यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव.

तीन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

(१) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री : महाराष्ट्र ग्राहक संरक्षण (राज्य व जिल्हा ग्राहक संरक्षण परिषद) नियम, २०२२ प्रसिध्द करणारी अधिसूचना क्रमांक ग्रासंनि - २०२० / प्र.क्र.३९ / ग्रासं-२, दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०२२ सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री : (क) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांचे सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह) सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती यांचे सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतील.

८

- (घ) शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांचे सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांचा दिनांक १ एप्रिल, २०२० ते ३१ मार्च, २०२१ या कालावधीचा वार्षिक अंकेक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (च) महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन २०१७-२०१८, सन २०१८-२०१९, सन २०१९-२०२० व सन २०२०-२०२१ चे वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (छ) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षांचे वार्षिक लेखे आणि अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) परिवहन मंत्री : कोकण रेल्वे कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांचा सन २०२०-२०२१ चा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

चार : सन २०२२-२०२३ च्या अर्थसंकल्पातील अनुदानाच्या मागण्यांवर चर्चा व मतदान.
(दुसरा दिवस)

- (१) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
- (२) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
- (३) वित्त विभाग
- (४) सार्वजनिक बांधकाम विभाग
- (५) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
- (६) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

(मतास टाकावयाच्या मागण्यांची सूची स्वतंत्रपणे वितरीत केल्याप्रमाणे)

पाच : शासकीय विधेयके :

(अ) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२२ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ९ — महाराष्ट्र कर, व्याज, शास्ती किंवा विलंब शुल्क यांच्या थकबाकीची तडजोड करण्याबाबत विधेयक, २०२२.

(ब) विधानपरिषदेने संमत केल्याप्रमाणे विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

सन २०२२ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १ — निकमार विद्यापीठ, पुणे विधेयक, २०२२.

(बुधवार, दिनांक १६ मार्च, २०२२ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सहा : सर्वश्री अनिल पाटील, सुनिल प्रभू, नाना पटोले, यशवंत माने, भास्कर जाधव, सुरेश वरपुडकर, प्रकाश सोळंके, रविंद्र वायकर, रणजित कांबळे, अॅड. माणिकराव कोकाटे, सर्वश्री अजय चौधरी, अमिन पटेल, अॅड. अशोक पवार, सर्वश्री दीपक केसरकर, संग्राम थोपटे, दीपक चव्हाण, संजय शिरसाट, कु.प्रणिती शिंदे, श्री. दौलत दरोडा, डॉ. संजय रायमुलकर, सर्वश्री कैलास गोरंट्याल, रोहित पवार, चिमणराव पाटील, अमित झनक, धर्मरावबाबा आत्राम, डॉ.राहुल पाटील, सर्वश्री कुणाल पाटील, संग्राम जगताप, संजय राठोड, शिरीष चौधरी, श्रीमती सरोज अहिरे, सर्वश्री प्रताप सरनाईक, सुभाष धोटे, बाळासाहेब आजबे, सदा सरवरणकर, श्रीमती सुलभा खोडके, श्री.बाबासाहेब पाटील, डॉ.तानाजी सावंत, सर्वश्री माधवराव जवळगावकर-पाटील, शेखर निकम, अनिल बाबर, पी.एन. पाटील (सडोलीकर), मनोहर चंद्रिकापुरे, राजन साळवी, शिरीषकुमार नाईक, दिलीप बनकर, भरतशेठ गोगावले, राजेश एकडे, सुनिल भुसारा, किशोर पाटील, श्रीमती प्रतिभा धानोरकर, श्री चेतन तुपे, डॉ.बालाजी किणीकर, सर्वश्री विकास ठाकरे, अतुल बेनके, ज्ञानराज चौगुले, बळवंत वानखडे, सुनिल शेळके, संजय पोतनीस, राजु पारवे, सुनिल टिंगरे, प्रकाश फातर्पेकर, संजय जगताप, दिलीप मोहिते-पाटील, वैभव नाईक, विक्रमसिंह सावंत, संदिप क्षीरसागर, मंगेश कुडाळकर, सहसराम कोरोटे, राजेश पाटील, प्रकाश आंबिटकर, मोहनराव हंबर्डे, अण्णा बनसोडे, सुनिल राऊत, हिरामण खोसकर, मकरंद जाधव-पाटील, कैलास पाटील (घाडगे), धीरज देशमुख, आशुतोष काळे, बालाजी कल्याणकर, ऋतुराज पाटील, राजू कारेमोरे, संजय गायकवाड, राजु आवळे,

निलेश लंके, सुहास (अण्णा) कांदे, झिशन सिद्दीकी, डॉ.किरण लहामटे, सर्वश्री नितीनकुमार देशमुख, लहू कानडे, इंद्रनिल नाईक, संतोष बांगर, मानसिंग नाईक, उदयसिंग राजपूत, चंद्रकांत नवघरे, रमेश बोरनारे, नितीन पवार, विश्वनाथ भोईर, बबनराव शिंदे, प्रकाश सुर्वे, शांताराम मोरे, रमेश लटके, रमेश कोरगावकर, महेंद्र थोरवे, महेंद्र दळवी, महेश शिंदे, अॅड. शहाजीबापू पाटील, सर्वश्री योगेश कदम, श्रीमती लता सोनवणे, सर्वश्री प्रदिप जैस्वाल, श्रीनिवास वनगा, दिलीप लांडे वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरु)

"राज्यातील अस्तित्वात असलेल्या व दुरावस्था झालेल्या ग्रामीण रस्त्यांची दर्जोन्नती करणे यासाठी मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-१ च्या धर्तीवर राज्यात मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-२ या योजनेची टप्प्याटप्प्यात अंमलबजावणी करण्यात आली असणे, प्रथम टप्प्यात रस्ते दर्जोन्नतीसाठी १० हजार किलोमीटर लांबीवर काम करण्यात येणार असून त्यापैकी सन २०२१-२२ या वर्षात ३ हजार किलोमीटर लांबीवर काम करण्यात येणे, या प्रकल्पाची एकूण किंमत ७ हजार ५०० कोटी रुपये असणे, सन २०२२-२३ मध्ये ३ हजार कोटी इतक्या निधीची आवश्यकता असून रस्त्याच्या कामात निधी कमी पडल्यास नाबार्ड बँक, आशियाई विकास बँक वा तत्सम संस्थेकडून कर्जरुपी निधी उपलब्ध करून घेण्याचा निर्णय सुध्दा शासनाने घेतलेला असणे, मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना टप्पा-१ मध्ये बऱ्याच त्रुटी असून त्या दूर करण्याची आवश्यकता असणे, पंतप्रधान ग्रामसडक योजनेअंतर्गत एकूण ६ हजार ५५० किलोमीटर रस्त्याचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे सादर करण्यात आला असून पहिल्या टप्प्यात २९२५ किलोमीटर बांधकामाला मान्यता प्राप्त झाली असून २०१७७ कोटी रुपये खर्च होणार असणे, ग्रामीण भागातील कोरोनामुक्तीच्या कामाला प्रोत्साहन मिळावे यासाठी राज्यातील प्रत्येक महसूली विभागात पहिल्या ३ ग्रामपंचायतींना अनुक्रमे ५० लाख, २५ लाख व १५ लाख रुपयांचे बक्षीस देण्याचा शासनाने चांगला निर्णय घेतलेला असणे, राज्यात ५ लाख ४२ हजार ९४४ महिला स्वयंसहाय्यता गट कार्यरत असून ५५ लाख ३५ हजार ४३२ कुटुंबांचा त्यात समावेश करण्यात आला असून ११ हजार १४० कोटी रुपयांचे कर्जवाटप करण्यात आलेले असणे, प्रधानमंत्री सुक्ष्म अन्न प्रक्रिया योजनेअंतर्गत १० हजार २३१ गटांना २६ कोटी रुपये बीजभांडवल वाटप करण्यात आलेले असणे, ग्रामीण भागातील घरकूलांच्या निर्मितीला गती देण्यासाठी ग्रामीण महाआवास अभियानाचा शासनाने प्रारंभ केला असून आतापर्यंत ४ लाख २५ हजार घरकुले पूर्ण करण्यात येणे, महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेतून ५,३९,५२,२६८ इतके मनुष्यबळ निर्मिती करण्यात येणे. स्वच्छ भारत मिशनमधून ८ लाख ७८ हजार ७११ शौचालये बांधण्यात येणे. प्रधानमंत्री उज्ज्वला योजनेतून ५ लाख ७५ हजार १८३ महिलांना गॅस जोडणी देण्यात आलेली असणे, सौभाग्य योजनेतून ५ लाख ७८ हजार १५१ विद्युत जोडण्या देण्यात आलेल्या असणे, अनुसूचित जमातींचे बनावट जात वैधता प्रमाणपत्रे सादर करून इतर जातीच्या

उमेदवारांनी शासकीय नोकरी मिळविली असणे, ज्यांनी अशी बनावट जातप्रमाणपत्रे दिली आहेत त्यांच्यावर कार्यवाही करणे आवश्यक असणे, आदिवासी शालेय विद्यार्थींनीना शालेय भत्ता गेल्या २० वर्षांपासून प्रत्येक दिवशी १ रुपया देण्यात येतो त्यात वाढ करून आदिवासी विद्यार्थींनीना कमीतकमी १० रुपये शालेय भत्ता देण्यात येणे. मानव विकास निर्देशांकास उंची देण्यासाठी राज्य शासनाने आंतरराष्ट्रीय क्रीडा विद्यापीठ राज्यात सुरु करण्याचा महत्वपूर्ण निर्णय घेतलेला असणे, ऑलिम्पिकसाठी राज्यातील निवड झालेल्या १० खेळाडूंना प्रशिक्षण व सरावासाठी रु. ५ कोटी इतकी आर्थिक सहाय्य करणारे देशातील महाराष्ट्र एकमेव राज्य असून नवीन व्यायाम शाळेच्या बांधकामाची मर्यादा ७ लक्ष रुपयावरून १२ लक्ष इतकी करण्याची आवश्यकता, नवीन व्यायाम शाळांच्या साहित्य खरेदीसाठी जास्त निधीची तरतूद करण्यात यावी, डीपीसी योजनेअंतर्गत क्रिडांगण विकास योजनेला व्यापक स्वरूप देवून तरतूद ७ लक्ष रुपयावरून १० लक्ष करण्यात यावी त्यात रनिंग ट्रॅक (Running Track) जॉगिंग ट्रॅक विकसित करावे जेणे करून ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना पोलीस भरती व इतर मैदानी खेळासाठी चालना मिळेल, विदेशी गायींच्या जातीपैकी सर्वात जास्त दूध देणारी गाय होलस्टीन फ्रिजीयन (एका वेतात सरासरी ९ ते १२ हजार लिटर) ही आहे. तसेच भारतीय जातीपैकी सर्वात जास्त दुध देणारी गाय साहीवाल (एका वेतात सरासरी ४ ते ६ हजार लिटर) ही आहे. महाराष्ट्र राज्यातील जातीपैकी सर्वात जास्त दुध देणारी गाय देवणी (एका वेतात १ ते दीड हजार लिटर) ही आहे. होलस्टीन फ्रिजीयन गाय सध्या पुणे येथील भाग्यलक्ष्मी फार्म, येथे असून भारतीय वातावरणात ही गाय एका वेतात ११५०० लिटर दूध देत आहे. होलस्टीन फ्रिजीयन गाय राज्यात आणण्यासाठी शेतकऱ्यांना अनुदान देण्याची गरज, याबाबत राज्य शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : १७ मार्च, २०२२

राजेन्द्र भागवत,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा